

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/74/2018
Identifikačné číslo spisu: 8317208426
Dátum vydania rozhodnutia: 15.08.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8317208426.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Nexis Fibers a. s., so sídlom Chemlonská č. 1, Humenné, IČO: 36 729 680, zastúpenej SEDLÁČEK, advokátska kancelária s. r. o., so sídlom Karpatská č. 3291/36, Stupava, proti žalovaným 1/ Priemyselný park Chemes, s. r. o., so sídlom Chemlonská č. 1, Humenné, IČO: 36 471 780, 2/ Chemes, a. s. Humenné, so sídlom Chemlonská č. 1, Humenné, IČO: 31 695 426, obidvom zastúpeným SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., so sídlom Šoltésovej č. 14, Bratislava, o nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 21Cb/137/2017, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 6Cob/21/2018-472 z 20. marca 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 6Cob/21/2018-472 z 20. marca 2018 a uznesenie Okresného súdu Humenné č. k. 21Cb/137/2017-345 z 11. januára 2018, v zamietajúcej časti a súvisiacom výroku o náhrade trov konania, z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súdu Humenné na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1 Okresný súd Humenné (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 21Cb/137/2017-345 z 11. januára 2018 zastavil konanie o návrhu žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa žalobkyňa domáhala, aby súd žalovaným uložil povinnosť zdržať sa akéhokoľvek obmedzovania žalobkyne pri premiestňovaní výroby, vypratávaní a sťahovaní technológií a zariadenia v jej vlastníctve umiestnených v budove súpisné číslo XXXX postavenej na pozemku registra „C“, parc. č. XXXX/XX, zapísanej na liste vlastníctva č. XXXX pre k. ú. B., obec: B., okres: B., ako aj sťažovania či zasahovania do výkonu a priebehu sťahovacích a manipulačných prác. Jednalo sa najmä o bránenie, obmedzovanie alebo iné sťažovanie vjazdu, vstupu, zotrvania, manipulačných a sťahovacích prác, východu a výjazdu do a z areálu priemyselného parku Chemes, nachádzajúceho sa na adrese Chemlonská č. 1, Humenné a príľahlých plochách, predovšetkým vo vzťahu k žalobkyňi, jej zamestnancom a dodávateľom a osobám poskytujúcim manipulačné, sťahovacie alebo iné súvisiace služby. Žalovaní mali byť obmedzení tiež v úkonoch, ktorými by zasahovali do prevádzky vykonávanej žalobkyňou v budove súpisné číslo XXXX, alebo túto obmedzovali či sťažovali, a to až do úplného vypratania a odovzdania danej budovy. V nadväznosti na to mali žalobkyňi, jej zamestnancom a dodávateľom uvedenú budovu riadne a

neobmedzene sprístupniť, pre ktorý účel bolo potrebné odovzdať žalobkyni kľúče od všetkých vchodov do budovy. Tiež sa zdržať akéhokoľvek obmedzovania alebo sťažovania prístupu do budovy, vykonávania prevádzkovej a sťahovacej činnosti zo strany žalobkyne, vrátane obmedzovania a prerušovania dodávok, energií a médií do budovy. Vo zvyšnej časti návrh žalobkyne zamietol a rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania. Žalobkyňa sa v nej domáhala, aby súd uložil žalovaným povinnosť zdržať sa akéhokoľvek obmedzovania žalobkyne a tretích osôb pri výkone práv zodpovedajúcich vecnému bremenu zapísanému na liste vlastníctva č. XXXX pre k. ú. B., obec: B., okres: B. pod č. X. na základe Zmluvy o zriadení vecného bremena - A z 11. októbra 2010, ďalej sa zdržať vo vzťahu k žalobkyni, jej predstaviteľom, zamestnancom, dodávateľom, obchodným partnerom a návštevmám akéhokoľvek konania, ktorým by priamo alebo nepriamo znemožňovali, sťažovali alebo inak obmedzovali vstup uvedených osôb do areálu Priemyselného parku Chemes, prechod osôb cez areál k priestorom žalobkyne alebo ich výstup z areálu, vjazd motorových vozidiel uvedených osôb do areálu Priemyselného parku Chemes, ich prejazd cez areál k priestorom žalobkyne alebo ich výjazd z areálu cez ktorýkoľvek z existujúcich vjazdov alebo výjazdov z areálu, zotrvanie motorových vozidiel uvedených osôb v areáli Priemyselného parku Chemes alebo ich parkovanie na spevnenej ploche (objekt SO XXX) vybudovanej na pozemku parcely reg. „C“ par. č. XXXX/X. - zastavané plochy a nádvoría o výmere 118 676 m², zapísanom na liste vlastníctva č. XXXX, k. ú. B., situovanej pri administratívnej budove súp. č. XXXX postavenej na pozemku par. č. XXXX/XXX, zapísanej na liste vlastníctva č. XXXX, k. ú. B., ako aj zdržať sa akéhokoľvek konania, smerujúceho k odtiahnutiu alebo inému odstráneniu motorových vozidiel z predmetnej spevnenej plochy, ďalej sa zdržať ohradenia alebo iného obmedzenia možnosti užívania pozemkov, ktoré sú predmetom uvedeného vecného bremena, alebo ich časti, bez predchádzajúceho písomného súhlasu žalobkyne. Zamietnutie návrhu v tejto časti súd prvej inštancie odôvodnil tým, že žalobkyňa neosvedčila predbežne dôvodnosť svojho nároku ako aj potrebu dočasnej úpravy pomerov strán sporu. Súd prvej inštancie konštatoval, že odo dňa podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, t. j. v priebehu konania, došlo k zmene skutkových okolností, z ktorých žalobkyňa vychádzala pri podaní návrhu dňa 24. augusta 2017. Poukázal na dohodu o premiestnení výroby z Haly A, uzatvorenú stranami sporu dňa 9. septembra 2017, v ktorej sa v zmysle bodov 2.3.1. až 2.3.6. žalované zaviazali rešpektovať práva žalobkyne a iných osôb na vstup a výstup z areálu Priemyselného parku Chemes, vyplývajúcich z vecného bremena v zmysle zmluvy o zriadení vecného bremena zo dňa 11. októbra 2010. Poukázal ďalej aj na podrobnejšiu úpravu podmienok výkonu práv a povinností v súvislosti so zriadeným vecným bremenom. Argumentoval ďalej tým, že okrem poukazu na ojedinelý incident a to zablokovanie vstupu zamestnancovi žalobkyne pána Y. do areálu Priemyselného parku Chemes, ku ktorému navyše došlo dňa 6. septembra 2017, teda ešte pred uzatvorením dohody, žalobkyňa neuviedla žiadne iné prípady, kedy by po uzatvorení dohody z 9. septembra 2017 zo strany žalovaných boli vykonané kroky, ktoré by boli v rozpore so zriadeným vecným bremenom, resp. by obmedzovali práva z neho vyplývajúce vo vzťahu k žalobkyni, prípadne k iným oprávneným osobám. Poukázal na písomné vyjadrenie z 11. decembra 2017, v ktorom samotná žalobkyňa potvrdila, že od nadobudnutia účinnosti dohody z 9. septembra 2017 si žalobkyňa a žalované plnia záväzky z nej vyplývajúce vo vzťahu k Hale A. Tvrdenia žalobkyne, že žalované neumožňujú jej a ani ďalším oprávneným osobám vjazd motorových vozidiel do areálu a zotrvanie v ňom, označil za neosvedčené, pričom žalobkyňa bližšie nekonkretizovala dotknuté subjekty, ani čas a spôsob konania žalovaných. O náhrade trov konania rozhodol argumentujúc ust. § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Poukázal na to, že v prejednávanej veci bolo konanie v časti návrhu žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia čiastočne zastavené, a to z dôvodu uzatvorenia mimosúdnej dohody, v ktorom smere bol súd prvej inštancie toho názoru, že z procesného hľadiska v danej časti zaviniť zastavenie konania žalované. Vo zvyšnej časti súd prvej inštancie návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol a v tejto časti boli naopak žalované úspešné.

2 Krajský súd v Prešove na odvolanie všetkých účastníkov (ďalej aj ako „odvolací súd“) uznesením č. k. 6Cob/21/2018-472 z 20. marca 2018 potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a vo výroku o náhrade trov konania a rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3 Odvolací súd nesúhlasil s ťažiskovou námietkou žalobkyne, že vo veci rozhodol nesprávne obsadený

súd (§ 365 ods. 1 písm. c/ CSP). Žalobkyňa tvrdila, že po vylúčení zákonného sudcu (JUDr. Siváka) mala byť vec pridelená náhodným výberom sudcom vykonávajúcim agendu obchodnoprávneho úseku Okresného súdu Humenné, a nie do senátu 7Cb na základe pokynu predsedníčky súdu prvej inštancie zo dňa 27. decembra 2017, cez výnimku predsedu súdu. Poukázal na rozvrh práce Okresného súdu Humenné (čl. III bod G písm. d/), účinného v čase vylúčenia JUDr. Siváka, podľa ktorého sa v prípade, že je sudca z konania a rozhodovania vylúčený, pridelí takáto vec náhodným výberom pomocou aplikácie sudcom vybavujúcim daný druh agendy, s výnimkou sudcu alebo sudcov, ktorí už boli z konania a rozhodovania vylúčení. Podľa rozvrhu práce, účinného ku dňu vylúčenia zákonného sudcu, boli vybavujúcimi sudcami na obchodnoprávnom úseku okrem už spomenutých sudcov aj JUDr. Lisá, JUDr. Kurucová a JUDr. Engel, avšak týmto sudcom podľa znení jednotlivých dodatkov rozvrhu práce, nebol pridelený nápad nových vecí a vybavovali len veci, ktoré im boli pridelené v minulých rokoch v súlade s vtedy platným rozvrhom práce a ktoré nie sú právoplatne skončené. Nový nápad vecí agendy „Cb“ bol pridelený len sudcom JUDr. Tomášovej a Mgr. Sivákovi. Odvolací súd konštatoval, že z rozvrhu práce v znení jeho dodatkov tak, ako sú tieto zverejnené na webovom sídle ministerstva spravodlivosti, vyplýva, že po vylúčení Mgr. Siváka musela byť vec pridelená ako nový nápad do senátu 7Cb - JUDr. Jany Tomášovej tak, aby došlo k prideleniu veci sudcom vybavujúcim agendu „Cb“. Vyslovil názor, že len ak by bola vylúčená aj JUDr. Tomášová, vec by musela byť pridelená náhodným výberom medzi sudcov vybavujúcich iné agendy Okresného súdu Humenné. Za odporujúci ust. § 39 ods. 1 CSP označil názor žalobkyne, že ak by aj bola pravda, že žiaden iný sudca okrem sudkyne priamo pridelenej predsedníčkou súdu nemá pridelený nápad „Cb“, mala predsedníčka súdu vykonať potrebné opatrenia tak, aby bola zachovaná základná zákonná ústavnoprávna požiadavka pridelovania vecí náhodným výberom. Odvolací súd ďalej konštatoval, že nebol naplnený ani ďalší odvolací dôvod spočívajúci v pochybeniach súdu pri zisťovaní skutkového stavu a vyhodnocovaní dôkazov, keďže rozsah zisteného skutkového stavu považoval za dostatočný a z neho vyvedené právne závery za správne. Vyslovil názor, že v prípade, ak by súd nariadil neodkladné opatrenie v navrhovanom znení, zasiahol by tak v miere nie nevyhnutnej do vlastníckeho práva žalovanej 1/, čo nie je v súlade so zásadou účelovosti neodkladného opatrenia a zásadou primeranosti, nakoľko nariadenie neodkladného opatrenia a samotný výkon práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu, práva prechodu a prejazdu, je možné nariadiť iba v nevyhnutnom rozsahu. Záverom poznamenal, že navrhované neodkladné opatrenie by znemožnilo využívanie inštitútu vlastnej ochrany vykonávaného žalovanou 2/ za predpokladu dodržania vzájomne dohodnutých princípov ochrany Priemyselného parku Chemes v súlade s vydaným štatútom, ktorý bol súčasťou viacerých dokumentov, ktoré žalobkyňa sama podpísala a v ktorých je uvedené, že sa s nimi oboznámila a akceptuje ho. Odvolací súd sa stotožnil aj so záverom súdu prvej inštancie o absencii bezodkladnej potreby úpravy pomerov strán sporu so zreteľom na zmenu súdom prvej inštancie uvádzaných skutkových okolností v priebehu konania. Stotožnil sa aj s výrokom súdu prvej inštancie o náhrade trov konania, keď z dôvodov uvádzaných súdom prvej inštancie považoval za správne posúdenie úspechu každej zo sporových strán v konaní, a preto žiadnej z nich nárok na náhradu trov konania nepriznal.

4 Uznesenie odvolacieho súdu napadla dovolaním žalobkyňa, pričom jeho prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. e/ a f/ CSP. Žiadala, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie odvolacieho súdu ako aj uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5 Žalobkyňa (ďalej aj „dovolaiteľka“) vyvodzuje obidve tzv. vady zmätočnosti z tých istých skutkových okolností, keď konkrétne napáda postup predsedníčky Okresného súdu Humenné, ktorá po vylúčení sudcu Mgr. Petra Siváka (uznesením sp. zn. 1SprV/24/2017 z 20. decembra 2017) vydala dňa 29. decembra 2017 opatrenie, ktorým s poukazom na čl. III bod G písm. d/ Rozvrhu práce Okresného súdu Humenné na rok 2017 rozhodla, že predmetná vec sa prideluje na ďalšie konanie sudkyňi JUDr. Jane Tomášovej. Vyslovila názor, že pridelenie veci konkrétnej sudkyňi namiesto toho, aby bola vec pridelená náhodným výberom je v rozpore s rozvrhom práce, ako aj s ust. § 3 ods. 4 a § 51 zákona č. 757/2004 Z. z. (ďalej aj „zákon o súdoch“). Upriamila pozornosť na to, že rozvrh práce stanovuje, že ak je sudca z konania a rozhodnutia vylúčený, pridelí sa takáto vec náhodným výberom pomocou aplikácie sudcom vybavujúcim daný druh agendy, teda nielen sudcom, ktorí majú pridelený nápad daného druhu agendy.

Teda rozvrh práce rozlišuje len sudcov, ktorí daný druh agendy vybavujú, a nie ktorí ho majú pridelený a zároveň nie sú vylúčení z konania a rozhodovania danej veci. Opatrením predsedníčky súdu prvej inštancie došlo k porušeniu práva žalobkyne na zákonného sudcu ako jedného zo základných predpokladov na naplnenie podmienok spravodlivého procesu, pričom v jeho dôsledku rozhodoval vo veci v prvej inštancii nesprávne obsadený súd. V tejto súvislosti poukázala na právny názor Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý v náleze sp. zn. II. ÚS 136/2008 zo dňa 5. novembra 2008 konštatoval, že súd treba považovať „za nesprávne obsadený“ aj vtedy, ak nekoná zákonný sudca, respektíve zákonní sudcovia. Uzavrel, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je preto potrebné považovať za zmätočné.

6 K dovolaniu sa vyjadrili obidve žalované. Poukázali na to, že neodkladné opatrenie nie je nariadené už niekoľko mesiacov, pričom počas tohto obdobia nedošlo k žiadnej zmene skutkových okolností, ktoré by preukazovali naliehavosť potreby bezodkladne upraviť pomery strán. Opätovne sa vyjadrili k okolnostiam, pre ktoré bol sudca Mgr. Peter Sivák vylúčený z prejednávania a rozhodovania tejto veci. Uviedli, že len samotná skutočnosť, že sudca rozhodoval v priebehu niekoľkých hodín v obchodnoprávnej veci, je natoľko ojedinelou, že vytvára dôvodné podozrenie, že by mohlo dôjsť k spáchaniu trestného činu. Nestotožnili sa s tvrdením žalobkyne, že rozhodnutie odvolacieho súdu má povahu rozhodnutia vo veci samej a že nariadením neodkladného opatrenia bolo možné zabezpečiť trvalú úpravu pomerov medzi stranami, z dôvodu ktorého podľa ich názoru v uvedenej veci dovolanie nie je prípustné.

7 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas, na to oprávnenou osobou, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpenou v súlade so zákonom (429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP a contrario) pred samotným vecným prejednaním dovolania najskôr skúmal, či dovolanie je procesne prípustné.

8 Podľa ust. § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

9 Podľa ust. § 420 písm. e/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd.

10 Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom odvolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným sekundárnym záverom týkajúcim sa jeho dôvodnosti. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení upravujúcich otázku prípustnosti dovolania je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania vyplývajúce z ust. § 420 alebo § 421 CSP a tiež podmienky odvolacieho konania, t. j. aby (okrem iného) dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v ust. § 431 až § 435 CSP. Pri skúmaní prípustnosti dovolania Najvyšší súd Slovenskej republiky vychádzal z toho, že dovolaním je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, vydané v konaní o nároku na nariadenie neodkladného opatrenia, pričom práve dôkladné skúmanie povahy napadnutého rozhodnutia (či sa jedná o rozhodnutie vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí) považoval za kľúčový aspekt pre posúdenie otázky prípustnosti dovolania.

11 Dovolací súd preto v preskúmvanej veci zisťoval, či uznesenie odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení, napadnuté dovolaním, je rozhodnutím vo veci samej, prípadne rozhodnutím konečným, ktorá povaha rozhodnutia by otvárala dovolaciemu súdu možnosť preskúmať prípustnosť dovolania podľa ust. § 420 písm. e/ CSP. V danej súvislosti upriamuje pozornosť na ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu (napríklad rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Obdo/66/2017 z 19. júna 2018, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 76/2018, rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/157/2017 z 11. októbra 2017, uverejnené v Zbierke stanovísk

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 21/2018, rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/154/2018 z 28. marca 2019 a tiež rozhodnutie NS SR sp. zn. 8Cdo/83/2017 zo 14. júna 2017).

12 Z ustálenej judikatúry dovolacieho súdu vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení je prípustné dovolanie podľa ust. § 420 CSP (pozri uznesenie NS SR sp. zn. 4Obdo/66/2017 z 19. júna 2018) len vtedy, ak má charakter rozhodnutia vo veci samej. Pri neodkladných opatreniach nekonzumujúcich vec samu (vo vzťahu k vylúčeniu prípustnosti dovolania) zohľadňuje, že ide (len) o dočasné procesné opatrenie súdu, trvanie ktorého je obmedzené a môže byť za podmienok uvedených v zákone zrušené. Neodkladné opatrenie má v takomto prípade nastoliť určitý stav len dočasne a bez ujmy na konečnú, definitívnu ochranu, poskytovanú až rozhodnutím súdu vo veci samej. Zákonodarca tu nepochybne zohľadnil, že procesné nesprávnosti súdov, ku ktorým pri tom môže dôjsť, sa v takom prípade vyznačujú nižšou intenzitou porušenia procesných oprávnení strán sporu (uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/157/2017). K uvedenému záveru dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky už v rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/83/2017 zo 14. júna 2017, v ktorom uviedol, že rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Taktiež v uznesení sp. zn. 3Cdo/157/2017 z 11. októbra 2017 dovolací súd vyslovil, že dovolanie nie je podľa § 420 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia na základe takého návrhu, spolu s ktorým, prípadne po podaní ktorého, bola podaná nadväzujúca žaloba.

13 Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Takáto situácia môže nastať v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, podaného po skončení konania (pri splnení podmienok ust. § 325 ods. 1 CSP). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, podaného pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa ust. § 336 ods. 1 CSP, konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu (porovnaj uznesenie NS SR č. k. 5Cdo/154/2018 z 28. marca 2019).

14 O rozhodnutie, ktorým sa konanie končí by išlo v prípade, ak by súd musel vec skončiť procesne (pre existenciu prekážky vecného prejednávania odôvodňujúcej zastavenie konania alebo odmietnutie podania) bez toho, aby vec (meritórne) prejednal.

15 V predmetnej právnej veci návrh na nariadenie neodkladného opatrenia nebol podaný spolu so žalobou alebo v priebehu konania, iniciovaného na základe žaloby. Nenadväzovala naň žaloba, nakoľko bol predpoklad, vzhľadom na povinnosti, ktoré ním majú byť uložené, že by ním v prípade jeho nariadenia bolo možné dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami (porovnaj napr. uznesenia NS SR 6Cdo/198/2017 a 6Cdo/199/2017 obidve z 24. januára 2018). Takéto rozhodnutie o neodkladnom opatrení možno s poukazom na už skôr uvedenú ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu považovať za rozhodnutie vo veci samej, čo je základnou podmienkou prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP. Vzhľadom k uvedenému dovolací súd pristúpil k skúmaniu, či je konanie postihnuté dovolateľkou namietanou vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. e/ CSP.

16 V zmysle citovaného ust. § 420 písm. e/ CSP dôvodom prípustnosti dovolania je aj to, že súd nebol správne obsadený, pričom o prípad nesprávne obsadeného súdu ide aj vtedy, ak vo veci nerozhoduje zákonný sudca (napr. II. ÚS 136/2008 z 5. novembra 2008). Právo na zákonného sudcu zaručuje Ústava SR v čl. 48 ods. 1, podľa ktorého nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi; príslušnosť súdu ustanoví zákon. Uvedený ústavný príkaz je neopomenuteľnou podmienkou riadneho výkonu súdnej moci. Na jednej strane dotvára a upevňuje sudcovskú nezávislosť a na druhej strane predstavuje pre každého účastníka konania rovnako cennú záruku, že na rozhodovanie o jeho veci sú povolávané sudy a sudcovia podľa vopred daných zásad (procesných pravidiel) tak, aby bola zachovaná zásada pevného pridelovania súdnej agendy, a aby bol vylúčený - pre rôzne dôvody a rozličné účely - výber súdov a sudcov „ad hoc“. Okrem procesných pravidiel určovania príslušnosti súdov a ich obsadenia, ako garancia proti novej svojvôli, je súčasťou základného práva na zákonného sudcu i zásada pridelovania

súdnej agendy a určenie zloženia senátov, na základe pravidiel obsiahnutých v rozvrhu práce. Podľa ust. § 3 ods. 3 zákona o súdoch, zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte (§ 3 ods. 3 zákona o súdoch). Zmenu v osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade so zákonom a s rozvrhom práce (§ 3 ods. 4 zákona o súdoch).

17 Podľa ust. § 51 ods. 1 zákona o súdoch, ak tento zákon neustanovuje inak, veci určené podľa predmetu konania sa v súlade s rozvrhom práce pridávajú jednotlivým senátom alebo samosudcom náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom tak, aby bola vylúčená možnosť ovplyvňovania pridelenia vecí. Súdnym úradníkom sa pridávajú veci podľa rozvrhu práce tak, aby sa zabezpečilo ich rovnomerné zaťaženie a riadny chod súdu.

18 Podľa ust. § 51 ods. 2 zákona o súdoch, podmienka náhodného výberu podľa odseku 1 je splnená vtedy, ak sa má vec prideliť jednému z aspoň dvoch senátov, samosudcov alebo súdnych úradníkov.

19 Podľa ust. § 51 ods. 3 zákona o súdoch, ak nie je možné prideliť vec náhodným výberom a ide o potrebu pridelenia veci na rozhodnutie bez zbytočného odkladu v prípadoch rozhodovania o ustanovení obhajcu, o príkaze na zatknutie, o väzbe, o príkaze na domovú prehliadku, o príkaze na odpočívanie a záznam telekomunikačných činností, o príkaze na vyhotovovanie obrazových, zvukových alebo iných záznamov, o príkaze na vyšetrovanie duševného stavu, o súhlase na použitie informačno-technických prostriedkov, o neodkladnom opatrení podľa osobitného zákona a v ďalších prípadoch ustanovených osobitným zákonom, veci sa pridávajú v súlade s rozvrhom práce spôsobom určeným v rozvrhu práce tak, aby bola vylúčená možnosť ovplyvňovania pridelenia vecí.

20 Podľa ust. § 51 ods. 4 písm. d/ zákona o súdoch, náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom sa podľa rozvrhu práce alebo jeho zmeny prerozdeľujú už pridelené veci aj ak bol zákonný sudca, ktorému bola vec pridelená, z konania a rozhodovania vo veci vylúčený.

21 V zmysle čl. III bod G písm. d/ Rozvrhu práce Okresného súdu Humenné na rok 2017, účinného ku dňu vylúčenia zákonného sudcu (ďalej aj „Rozvrh práce“) platí, že náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom sa podľa rozvrhu práce, alebo jeho zmeny prerozdeľujú už pridelené veci o. i. v prípade, ak bol zákonný sudca, ktorému bola vec pridelená, z konania a rozhodovania vo veci vylúčený. Rozvrh práce stanovuje, že v prípade, ak je sudca z konania a rozhodovania vylúčený, pridelí sa takáto vec náhodným výberom pomocou aplikácie sudcom vybavujúcim daný druh agendy, s výnimkou sudcu alebo sudcov, ktorí už boli z konania vylúčení. Ďalej upravuje, že ak takýmto spôsobom dôjde k vylúčeniu všetkých sudcov vybavujúcich daný druh agendy, pridelí sa vec náhodným výberom pomocou aplikácie inému sudcovi, vybavujúcemu iný druh agendy. Takýto sudca sa stáva zákonným sudcom pre konanie a rozhodovanie v danej veci.

22 Z obsahu spisu vyplýva, že v nadväznosti na rozhodnutie o vylúčení sudcu Mgr. Petra Siváka z prejednávania a rozhodovania vecí, predsedníčka Okresného súdu Humenné opatrením z 29. decembra 2017 pridelila vec na ďalšie konanie sudkyňi JUDr. Jane Tomášovej s poukazom na čl. III bod G písm. d/ Rozvrhu práce. Podľa Rozvrhu práce vybavovali na obchodno-právnom úseku súdnu agendu, ktorá sa zapisovala do súdneho registra „Cb“, popri vylúčenom sudcovi Mgr. Petrovi Sivákovi (súdne oddelenie 21Cb) aj sudcovia JUDr. Anna Lisá (súdne oddelenie 5Cb), JUDr. Jana Kurucová (súdne oddelenie 6Cb), JUDr. Jana Tomášová (súdne oddelenie 7Cb), JUDr. Jozef Engel (súdne oddelenie 12Cb). Požiadavka správneho obsadenia súdu znamená jeho obsadenie zákonným sudcom, t. j. sudcom daného úseku súdu, ktorému bola vec pridelená v súlade s rozvrhom práce náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom. Vychádzajúc z obsahu pokynu predsedníčky súdu prvej inštancie zo dňa 27. decembra 2017, dôvodom,

pre ktorý bola prejednávaná vec pridelená „cez výnimku predsedu súdu“ priamo konkrétnej sudkyni bolo, že žiaden iný sudca nemá pridelený nápad agendy „Cb“. Dovolací súd sa stotožnil s názorom dovolateľky, že skutočnosť, že sudcom JUDr. Lisej, JUDr. Kurucovej a JUDr. Engelovi nebol v rozhodnom období prideloňovaný nápad nových vecí a vybavovali len veci, ktoré im boli pridelené v minulých rokoch, v súlade s vtedy platným rozvrhom práce, a ktoré nie sú právoplatne skončené a nový nápad vecí agendy „Cb“ bol prideloňovaný len sudcom JUDr. Jane Tomášovej a Mgr. Petrovi Sivákovi, nie je z pohľadu Rozvrhu práce relevantná, keďže rozvrh rozlišuje len sudcov, ktorí daný druh agendy vybavujú a súčasne nie sú vylúčení z konania a rozhodovania danej veci, pričom nápad nových vecí nezohľadňuje (v Rozvrhu práce pri mene JUDr. Engela nebolo ani uvedené, že nápad v registri „Cb“ mu bol prideloňovaný len do 28. februára 2016 - poznámka dovolacieho súdu).

23 V danej súvislosti má dovolací súd za potrebné poukázať na rozdielnosť právnych inštitútov pridelenia veci a prerozdelenia veci, z čoho vyplýva, že prerozdelenie veci nemožno stotožniť s novým nápadom, a preto prerozdelená vec nepredstavuje nový nápad. V prejednávanom spore vec napadla na Okresný súd Humenné dňa 24. augusta 2017 a bola v súlade s Rozvrhom práce pridelená náhodným výberom do oddelenia 21Cb sudcu Mgr. Petra Siváka. Po rozhodnutí predsedníčky súdu z 20. decembra 2017 o vylúčení Mgr. Siváka bola vec pridelená na ďalšie konanie sudkyni Jane Tomášovej, pričom v skutočnosti sa nejednalo o pridelenie, ale nesprávne realizované prerozdelenie veci. Uvedenému nasvedčuje aj skutočnosť, že vec sa naďalej viedla pod rovnakou spisovou značkou, a teda nešlo o nový nápad. Súd prvej inštanície preto nepostupoval správne, keď nerozlišoval medzi pridelením veci (novým nápadom) a prerozdelením veci (odňatím veci jednému sudcovi a jej pridelením inému). Rovnako ani argumentácia odvolacieho súdu rozdielnosť daných právnych inštitútov nepodporuje.

24 V súlade so znením čl. III bod G písm. d/ Rozvrhu práce a ust. § 51 ods. 4 písm. d/ zákona o súdoch, prerozdelenie veci bolo nevyhnutné uskutočniť náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky. Podmienka náhodného výberu je splnená vtedy, ak sa má vec prideliť jednému z aspoň dvoch samosudcov (§ 51 ods. 2 zákona o súdoch). Ak by sa malo jednať o výnimku z pravidla náhodného výberu, táto by musela mať základ v zákone o súdoch, vzhľadom na formuláciu ust. § 51 ods. 1 zákona. Súd prvej inštanície mal postupovať spôsobom súladným s citovanou právnou úpravou a vec mal prerozdeliť náhodným výberom medzi tých sudcov Okresného súdu Humenné, ktorí v čase vylúčenia Mgr. Siváka vybavovali veci obchodnej agendy, a to bez ohľadu na to, či im boli prideloňované nové veci.

25 Z uvedeného vyplýva, že konanie pred súdom prvej inštanície bolo postihnuté vadou upravenou v § 365 ods. 1 písm. c/ CSP, z ktorého dôvodu mal odvolací súd prvoinštančné rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštanície na ďalšie konanie. Tým, že takto nepostupoval, rozhodol nesprávne, preto dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu, ako i rovnakou vadou postihnuté uznesenie súdu prvej inštanície podľa § 449 ods. 1 a 2 a § 450 CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštanície na ďalšie konanie. V ďalšom konaní, v ktorom je súd prvej inštanície viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP), sa vysporiada s vytýkanými vadami v intenciách právneho názoru vysloveného dovolacím súdom, opätovne vo veci rozhodne a svoje rozhodnutie náležite odôvodní v súlade s § 220 ods. 2 CSP. V novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

26 Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.